

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت تحصیلات تکمیلی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه جغرافیا

پایان نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری

ارزیابی کیفیت محیط زندگی با رویکرد شاخص های زیست محیطی (مطالعه موردی: محلات ناحیه دو شهر زابل)

استاد راهنما:
دکتر علیرضا شهبازی

استاد مشاور:
دکتر غلامعلی خمر

تهیه و تدوین:
محمد پودینه تمیز

بهار ۱۴۰۲

چکیده

به دنبال افزایش شهرنشینی و سرعت بالای تحولات شهری به دلایل گوناگون، کیفیت محیط‌های سکونتی در بسیاری از نواحی شهری به شدت کاهش یافته است. آن چه که در این میان مشخص است این است که همه‌ی مسائل و نارسایی‌های شهری یک عامل کیفیت محیطی دارند. در حقیقت با افزایش کیفیت محیط‌های شهری میزان رضایت‌مندی شهروندان از زندگی در محیط شهر، کاستن نارسایی‌های اجتماعی، حس تعلق خاطر در شهروندان، سطوح مشارکتی شهروندان و به وجود آمدن فضای قابل اعتماد مشارکتی و غیره نیز رو به افزایش و بهبودی قرار می‌گیرد. در همین راستا هدف پژوهش حاضر بررسی کیفیت محیط زندگی محلات ناحیه دو شهر زابل با رویکرد شاخص‌های زیست‌محیطی می‌باشد. روش تحقیق، توصیفی – تحلیلی است و نتایج حاصل از این تحقیق جنبه کاربری و توسعه‌ای دارد.

نتایج پژوهش در ارتباط با وضعیت سطح‌بندی محلات ناحیه دو شهر زابل با استفاده از مدل تاپسیس و قرار دارد وزن‌های منتج از تاپسیس در GIS نشان می‌دهد در بین ۱۲ محله مورد بررسی، محله خندق با امتیاز ۰/۹۰۴ در رتبه نخست سطح‌بندی محلات قرار گرفته است و وضعیت مناسب‌تری دارد. اما در رابطه به اینکه کدام شاخص بیشترین اثر را بر رضایت‌مندی ساکنین در کیفیت محیط زندگی دارد یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد شاخص ایجاد ارتباطات با میانگین ۳۴/۷ و سطح معناداری ۰/۳۲ از حد متوسط بالاتر است و این امر به معنای تأثیرگذاری بیشتر بر رضایت‌مندی ساکنین دارد.

واژگان کلیدی: محلات، کیفیت محیط، زیست محیطی، شهر زابل.

Abstract

Due to the increase in urbanization and the high speed of urban developments, the quality of residential environments in many urban areas has decreased drastically. What is clear is that all urban problems and inadequacies have an environmental quality factor. In fact, with the increase in the quality of urban environments, the level of citizens' satisfaction with life in the city environment, the reduction of social inadequacies, the sense of belonging in citizens, the participation levels of citizens and the creation of a reliable collaborative atmosphere, etc., are also increasing. There is an improvement. In this regard, the aim of the current research is to investigate the quality of the living environment of the districts and the city of Zabol with the approach of environmental indicators. The research method is descriptive-analytical and the results of this research have a user and development aspect.

The results of the research are related to the leveling status of the neighborhoods of the two cities of Zabol using the TOPSIS model and the resulting weights from TOPSIS in GIS. the 12 neighborhoods under investigation, Khandaq neighborhood with a score of 0.904 is ranked first in the stratification of neighborhoods and the situation is suitable. It has more But in relation to which index has the greatest effect on the satisfaction of the residents in the quality of the living environment, the research findings show that the index of creating connections with an average of 34.7 and a significance level of 0.32 is higher than the average and this It means that it has a greater impact on the satisfaction of the residents.

Keywords: Neighborhoods, Environmental quality, Environmental Life, Zabol city

.

University of Zabol
Graduate school
Faculty of Literature and human sciences

Department of Geography

**The Thesis Submitted for the Degree of M.Sc
(in the Field of Geography and Urban Planning)**

**Evaluation of the Quality of the living Environment with the Approach
of Environmental Indicators (case Study: the Neighborhoods of two
Districts of Zabol city)**

Supervisors

Dr. A. Shabazi

Advisors

Dr. Gh. Khammar

By:

Mohammad Pudineh Tamiz

Spring 2023